

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

QORI NIYOZIY NOMIDAGI
TARBIYA PEDAGOGIKASI
MILLIY INSTITUTI

ScienceInnovation
INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

RAQAMLI TA'LIM SHAROITIDA O'QUVCHILARDA AXLOQIY ONG VA KIBERXAVFSIZLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH: MUAMMO VA YECHIMLAR

RESPUBLIKA ILMIY KONFERENSIYA

2026-YIL 10-FEVRAL ✨

MATERIALLAR TO'PLAMI

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI

**QORI NIYOZIY NOMIDAGI TARBIYA PEDAGOGIKASI MILLIY
INSTITUTI**

“SCIENCE AND INNOVATION” XALQARO ILMIY JURNALI

**“RAQAMLI TA’LIM SHAROITIDA O‘QUVCHILARDA
AXLOQIY ONG VA KIBERXAVFSIZLIK MADANIYATINI
SHAKLLANTIRISH: MUAMMO VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI**

MATERIALLAR TO‘PLAMI

2026-yil 10-fevral

**COLLECTION OF MATERIALS
OF THE REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE ON THE TOPIC “FORMATION OF MORAL
AWARENESS AND CYBERSAFETY CULTURE IN STUDENTS
IN THE CONDITIONS OF DIGITAL EDUCATION: PROBLEMS
AND SOLUTIONS”
February 10, 2026**

Toshkent – 2026

ISSN: 2181-3337

“Raqamli ta’lim sharoitida o‘quvchilarda axloqiy ong va kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish: muammo va yechimlar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallar to‘plami, (2026-yil 10-fevral) – T.: Science and Innovation, 2026.

Nashr etishda qatnashganlar:

*Baxtiyor Rustamov, Gulira’no Rakhmatullayeva, Kozim Ergashov, Mansur Suyunkulov,
Feruza Ollamurodova, Dilnoza Narzullayeva, Sevara O‘rinboyeva,
Asila Khaydaraliyeva, Samandar Rasulov*

Mas’ul muharrir:

Ibraimov Xolboy Ibragimovich – Pedagogika fanlari doktori, O‘zFA haqiqiy a’zosi, akademik

Tahrir hay’ati a’zolari:

X.I.Ibraimov	<i>Pedagogika fanlari doktori, O‘zFA haqiqiy a’zosi, akademik</i>
R.X.Djurayev	<i>Pedagogika fanlari doktori, O‘zFA haqiqiy a’zosi, akademik</i>
H.M.Tojiboyeva	<i>Pedagogika fanlari doktori, professor</i>
R.G.Safarova	<i>Pedagogika fanlari doktori, professor</i>
M.A.Umaraliyeva	<i>Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent</i>
M.A.Tayirova	<i>Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta ilmiy xodimi</i>
Sh.Namazov	<i>TPMI tayanch doktoranti, katta ilmiy xodim</i>

© Qori Niyoziy nomidagi Tarbiya pedagogikasi milliy instituti

© “Science and Innovation” xalqaro ilmiy jurnali

© Mualliflar

MAVZU: O‘QUVCHILARDA EMPATIYANI SHAKLLANTIRISHDA NEYROPEDAGOGIKANING O‘RNI

Kamaladin Kuronboyevich Matyaqubov

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
Texnologik ta’lim kafedrası p.f.f.d(PhD) dotsent
komolodinmatyakubov87@gmail.com

Zamonaviy ta’lim tizimi nafaqat bilim berishga, balki shaxsning ijtimoiy-emotsional rivojlanishiga ham alohida e’tibor qaratmoqda. Ayniqsa, empatiya — boshqalarning his-tuyg‘ularini anglash va ularga mos ravishda munosabat bildirish qobiliyati — bugungi kunda muhim kompetensiyalardan biri sifatida qaralmoqda. Empatiyaga ega o‘quvchilar jamiyatda samarali muloqot qiladi, nizolarni tinch yo‘l bilan hal eta oladi va ijtimoiy jihatdan faol bo‘ladi. Shu nuqtai nazardan, empatiyani shakllantirishda neyropedagogikaning o‘rni beqiyosdir.

Neyropedagogika — bu pedagogika, psixologiya va neyrofanlar kesishgan nuqtada shakllangan ilmiy yo‘nalish bo‘lib, u inson miyasining ishlash jarayonlarini o‘rganish orqali ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ushbu yo‘nalish o‘quvchilarning qanday o‘rganishini, axborotni qanday qabul qilishini va qayta ishlashini tushuntirib beradi. Ayniqsa, empatiya bilan bog‘liq bo‘lgan neyrobiologik mexanizmlar — masalan, “oina neyronlari” (mirror neurons) faoliyati — o‘quvchilarda boshqalarning hislarini tushunish qobiliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Oйна neyronlari inson boshqasining harakatini yoki hissiy holatini kuzatganda, xuddi o‘zi bajarayotgandek faollashadi. Bu esa empatiyaning biologik asosini tashkil etadi. Neyropedagogika aynan shu mexanizmlarni hisobga olib, ta’lim jarayonini tashkil etishni tavsiya etadi. Masalan, rolli o‘yinlar, dramatizatsiya, hikoya qilish, ijtimoiy vaziyatlarni modellashtirish kabi metodlar o‘quvchilarda empatik javoblarni kuchaytiradi.

Empatiyani rivojlantirishda emotsional xavfsiz muhit yaratish ham muhim omil hisoblanadi. Neyropedagogik tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, stress va qo‘rquv holatida miya o‘rganishga kamroq moyil bo‘ladi. Aksincha, ijobiy emotsional muhitda o‘quvchilarning miyasida yangi neyron bog‘lanishlar faolroq shakllanadi. Bu esa empatiya, hamdardlik va ijtimoiy ko‘nikmalar rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Shuning uchun o‘qituvchi o‘z sinfida ishonchli, qo‘llab-quvvatlovchi va hurmatga asoslangan muhit yaratishi zarur.

Bundan tashqari, refleksiya jarayonlari ham empatiyani rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. O‘quvchilar o‘z his-tuyg‘ularini anglashni o‘rganmas ekan, boshqalarning hislarini tushunish qiyin bo‘ladi. Neyropedagogika refleksiv mashqlar — kundalik yozish, muhokama, o‘z-o‘zini baholash kabi usullarni qo‘llashni tavsiya etadi. Bu orqali o‘quvchilar o‘z ichki dunyosini tahlil qilishni o‘rganadi va bu empatiya rivojiga xizmat qiladi.

Shuningdek, neyropedagogika individual yondashuvni ham qo‘llab-quvvatlaydi. Har bir o‘quvchining miya rivojlanishi, emotsional sezgirliги va ijtimoiy tajribasi turlicha bo‘ladi. Shu sababli empatiyani shakllantirishda yagona metod emas, balki differensial yondashuv zarur. Ba’zi o‘quvchilar vizual materiallar orqali yaxshiroq tushunsa, boshqalari amaliy faoliyat orqali empatiyani tezroq o‘zlashtiradi.

Xulosa qilib aytganda, neyropedagogika o‘quvchilarda empatiyani shakllantirishda ilmiy asoslangan, samarali yondashuvlarni taklif etadi. U nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama

rivojlantirishga xizmat qiladi. Empatiyaga ega avlodni tarbiyalash esa jamiyatning barqaror rivoji va ijtimoiy uyg‘unligini ta’minlashda muhim omildir.